

Tenyészszemle jellemvizsgálat, viselkedéspróba

(tervezet)

Komondorok számára

Hungária Komondor Klub

2009

Tartalomjegyzék:

Tartalomjegyzék:.....	- 2 -
1. Általános viselkedés.....	- 3 -
1.1. Közömbösség idegen emberekkel.....	- 3 -
1.1.1. A kutya viselkedése egy idegen személy megjelenésekor.....	- 3 -
1.1.2. A kutya viselkedése egy rendszertelenül elhelyezkedő 4-5 fős ember csoportban I.	- 3 -
1.2. Közömbösség környezeti hatásokkal.....	- 3 -
1.2.1. Közeli zaj iránti közömbösség.....	- 3 -
1.2.2. Lövéspróba.....	- 3 -
1.2.3. Esernyőpróba.....	- 4 -
2. Védőösztön és bátorság vizsgálata.....	- 5 -
2.1. Bátorságpróba I.....	- 5 -
2.2. Területőrzés, megvesztegethetetlenség és Bátorságpróba II.	- 5 -
2.3. Közömbösítés egy rendszertelenül elhelyezkedő 4-5 fős ember csoportban II.	- 6 -
3. Viselkedés állatokkal.....	- 7 -

1. ÁLTALÁNOS VISELKEDÉS

1.1. Közömbösség idegen emberekkel

1.1.1. A kutya viselkedése egy idegen személy megjelenésekor

A bíró a versenyző megjelenése előtt bemegy a kijelölt területre. A felvezető kutyájával egy nyílt területen sétál kb. 1 percig. A kutya pórázon van (kb. 2 méter hosszúságú úgynevezett kiképző póráz javasolt). Egy perc elteltével egy normál utcai öltözékben lévő, a kutya számára idegen személy a bíró utasítására megjelenik és nyugodt lépésben a felvezető és a kutya felé megy. A kutya előtt kb. 1-2 méterre megáll, nyugodt, barátságos hangnemben elbeszélget a kutya vezetőjével, majd a bíró intésére normál lépésben elhagyja a helyszínt. (5 pont)

1.1.2. A kutya viselkedése egy rendszertelenül elhelyezkedő 4-5 fős ember csoportban I.

A felvezető ugyanazon az 1.1.1. pontban leírt területen a pórázon vezetett kutyájával egy rendszertelenül elhelyezkedő, 4-5 fős ember csoporton áthalad oda-vissza. A csoport tagjainál kutya nem lehet, továbbá a tagoknak egymástól kb. 2-3 lépésnyi távolságot be kell tartaniuk. (5 pont)

Bírálati szempontok:

A legtöbb pontot az a kutya kapja, amelyik barátságos az emberekkel, figyelmes, kíváncsi, érdeklődő, nyugodt, magabiztos vagy a természetéből fakadóan bizalmatlan, őrző-védekező magatartásformát mutat, de a vezető utasítására hamar megnyugszik, vezethető, irányítható!

- Amelyik kutya kissé meghátrál, kevés az önbizalma, nyugtalan, az idegen személy felé oda-oda igyekszik menni, de bátortalan, enyhén izgatott, ideges 6 pontig lehet levonni.

- Amelyik kutya félelmében ugat, nagy ívben elkerüli az idegent, bizonytalan, nehezen, de még kezelhető, irányítható 8 pontig lehet levonni.

- Amelyik kutya gyáván, félénken viselkedik az idegen személy láttán, menekülni akar, megpróbálja elhagyni a pályát, össze-vissza tévelyeg vagy túlságosan agresszív, harapós, kezelhetetlen, irányíthatatlan, munkája elégtelen 0 pont.

1.2. Közömbösség környezeti hatásokkal

1.2.1. Közeli zaj iránti közömbösség

Csavarral vagy kavicsal félig megtöltött kb. 1 liter űrtartalmú fémdoboz leejtése kb. 1 méter magasból.

A kutya kb. 3 méterre kell, hogy tartózkodjon (tetszés szerinti testhelyzetben) a zajforrástól. A kutya pórázon van, a felvezetőnek a kutyával kb. 3 mp. múlva (a bíró intésére) oda kell, hogy menjen az ismeretlen tárgyhoz. (10 pont)

Bírálati szempont:

- Amelyik kutya a ledobott tárgytól nem ijed meg, nyugodt marad és/vagy odamegy és megszaglássza, a legtöbb pontot kapja.

- Amelyik kutya kissé megijed, de a felvezető biztatására legyőzi ijedtségét, és odamegy a ledobott tárgyhoz 2 pontig lehet levonni.

- Amelyik kutya kis körívben kerülgeti a tárgyat, bizalmatlan, nem megy oda 4 pontig lehet levonni.

- Amelyik kutya pánikszerű félelmet mutat, igyekszik elhagyni a területet, munkája elégtelen, 0 pont.

1.2.2. Lövéspróba

A kutyák által formált 20m sugarú kör közepén egy segéd 3-5 lövést ad le. (10 pont)

Bírálati szempont:

- A legtöbb pontot az a kutya kapja, amelyik nyugodt, marad vagy a természetéből fakadóan támadó

viselkedést mutat, de a vezető utasítására hamar megnyugszik.

- Amelyik kutya kissé megijed, de a felvezető biztatására legyőzi ijedségét, és hamar megnyugszik **2** pontig lehet levonni.
- Amelyik kutya pánikszerű félelmet mutat, igyekszik elhagyni a területet, munkája elégtelen, **0** pont.

1.2.3. Esernyőpróba

A felvezető kutyájával a kijelölt helyre áll. A kutya pórázon van. A kutyától kb. három lépésre egy kijelölt személy a bíró utasítására kinyitja a nála lévő esernyőt. **Az esernyő kinyitott felülete a kutya felé nézzen.** A kinyitást követően az esernyőt azonnal tegye le a földre és nyugodtan álljon meg mellette. (Ha erős szél fúj, tartsa meg az ernyőt.) A bíró kb. 5 mp. elteltével felszólítja a felvezetőt, hogy kutyájával szorosan kerülje meg az esernyőt és az azt tartó személyt. **(5 pont)**

Bírálati szempont:

- A legtöbb pontot az a kutya kapja, amelyik nem ijed meg, nyugodt, magabiztos vagy agresszivitást mutat, morog, ugat, de a felvezető jelzésére rövid időn belül megnyugszik.
- Az a kutya, amelyik megijed, de a felvezető biztatására rövid időn belül megnyugszik, odamegy, érdeklődik a szokatlan tárgy iránt **1** pontig lehet levonni.
- Meghátrálást, félelmet mutató kutya munkája még értékelhető, ha a felvezető biztatására legyőzi félelmét és legalább 1 méterre megközelíti a tárgyat **5** pontig lehet levonni.
- Amelyik kutya fél, igyekszik elmenekülni a helyszínről, megnyugtatóni nem lehet, vagy éppen túlságosan agresszív, irányíthatatlan, kezelhetetlen, munkája elégtelen **0** pont.

Összesen: 35 pont

2. VÉDŐŐSZTÖN ÉS BÁTORSÁG VIZSGÁLATA

Általános szempontok:

A védőőszton és bátorságpróba fontos célkitűzése, hogy segítse a tenyésztőket és a potenciális vásárlókat abban, hogy megtalálják azokat az egyedeket, melyek feltehetőleg örökíthetik a standardben leírt pozitív adottságokat és kiszűrik a félnék, labilis, gyenge idegrendszerű, kiszámíthatatlan, vagy éppen túlságosan agresszív, kezelhetetlen példányokat. A bátor, magabiztos, határozott fellépésű, jó idegrendszerű egyed eredményesen nevelhető, tanítható, magatartása kiszámítható.

Gyakorlati végrehajtás:

A teszt megkezdése előtt a kutyának a kijelölt területen legalább egy órát el kell töltenie (ebből a teszt előtt az utolsó 15 percet egyedül, magára hagyva) egy 5 m-es láncon kikötve (vagy legalább x m²-es körbekerített területen). A kutya szeme felett a szőrt fel kell kötni, hogy a szeme láthatóvá váljon.

2.1. Bátorságpróba I.

A normál utcai öltözékben lévő segéd 10 méterre megközelíti az ideiglenes területen legalább 15 perce magára hagyott kutyát, majd zajkeltéssel felhívja magára annak figyelmét. Amint a kutya felvette a szemkontaktust a segéd fenyegető testtartásban, mereven a kutya szemébe nézve lassan megközelíti a kutyát. Amint érzékeli, hogy a kutya elbizonytalanodik, menekülő magatartást színlel. (15 pont)

Bírálati szempont:

- A legtöbb pontot az a kutya kapja, amelyik egyáltalán nem hátrál meg, a segéddel közvetlen közletről is határozottan szembe áll, nyugodt, magabiztos vagy agresszivitást mutat, morog, határozottan ugat.
- Amelyik kutya a lassú közeledés hatására elbizonytalanodik, (elfordul, hátralép stb.) a segéd tőle való távolságával arányos pontlevonásban részesül.
- Amelyik kutya az első pillanattól kezdve fél, hátrál, igyekszik elmenekülni a helyszínről, munkája elégtelen, 0 pont.

2.2. Területörzés, megvesztegethetetlenség és Bátorságpróba II.

A teljes védőruhás segéd megpróbál barátságosan bemenni a kutya területére, élelemmel kínálja, és közben igyekszik a gazdának egy a terület belsején lévő ruhadarabját kihozni.

- Ha a kutya kitér előle, akkor visszavonul.
- Ha a kutya barátságosan fogadja, kihozza a holmit, majd visszamegy, de ezúttal megpróbálja fenyegető gesztusokkal és kiabálással elzavarni a kutyát.
- Ha a kutya kitér előle, akkor visszavonul.
- Ha a kutya harap, (a szituációtól függően) kettőt üthet, vagy rúghat a kutya testére. Amennyiben a kutya határozottan fog, vagy váltja a fogásokat még néhány másodperces dulakodás után is, akkor elfordul tőle, meggörnyed és beszüntet minden mozgást.

Bírálati szempont:

Területörzés (15 pont)

- A legtöbb pontot az a kutya kapja, amelyik már a barátságosan közelítő segédet sem engedi be a (lánc hossza által meghatározott) területére, a fenyegetés ellenére sem hátrál meg, a segédet határozottan harapással megállítja, és az esetleges ütések, rúgások sem tántorítják el.
- Amelyik kutya küzdelembe veti magát, de ütés, vagy rúgás hatására meghátrál 1-2 pont levonásban részesül.
- Amelyik kutya a fenyegetően behatoló segédre sem támad, nem harapja meg határozottan, de a fenyegetés hatására sem távolodik, el, hanem határozottan elé állva, vagy szorosan előtte mozogva (esetleg egy-egy határozatlan harapási kísérlettel) megakadályozza annak behatolását a területre 3-5 pont levonásban részesül.
- Amelyik kutya a fenyegetően behatoló segédre sem támad, nem harapja meg, de a fenyegetés hatására

sem menekül el, hanem 1-2 méterre előtte-körülötte mozogva próbálja megakadályozni annak behatolását a területre **6-8** pont levonásban részesül.

- Amelyik kutya megpróbálja megállítani a behatoló segédet, de a fenyegetés hatására eltávolodik, de a segéd meghátrálásakor újra közelítve próbálja azt távol tartani **9-11** pont levonásban részesül.

- Amelyik kutya nem mer a behatoló segéd elé állni, fenyegetés nélkül is eltávolodik, és távolról ugat **12-14** pont levonásban részesül.

- Amelyik kutya már a segéd közeledésére is egyértelmű félelemmel, meneküléssel reagál, minden törekvése a menekülésre irányul a teljesítménye **15** pont levonásban részesül.

Megvesztegethetetlenség (5 pont)

- Amelyik kutya bizalmatlanul fogadja a barátságosan közelítő segédet, de kis időelteltével bizalmába fogadja, és a területére engedi, de megpróbálja megakadályozni a gazda holmijának elvitelét **1** pont levonásban részesül.

- Amelyik kutya barátságosan fogadja a szintén barátságosan közelítő segédet, beengedi a területére, de megpróbálja megakadályozni a gazda holmijának elvitelét **2** pont levonásban részesül.

- Amelyik kutya bizalmatlanul fogadja a barátságosan közelítő segédet, de kis idő elteltével bizalmába fogadja, és a területére engedi, és nem próbálja megakadályozni a gazda holmijának elvitelét **+3** pont levonásban részesül.

- Amelyik kutya barátságosan fogadja a szintén barátságosan közelítő segédet, beengedi a területére, és meg sem próbálja megakadályozni a gazda holmijának elvitelét **4** pont levonásban részesül.

- Amelyik kutya segéd barátságos közeledésére is egyértelmű félelemmel, meneküléssel reagál **5** pont levonásban részesül.

2.3. Közömbösítés egy rendszertelenül elhelyezkedő 4-5 fős ember csoportban II.

Az 1.1.2. pontban leírt próba ismétlése. Mivel az is fontos információ a kutya idegrendszeréről, hogy a területére történő behatolás és egy esetleges küzdelem után miként áll vissza alapállapotba, és miként disztingvál az idegenek között. A felvezető ugyanazon az 1.1.1 pontban leírt területen a pórázon vezetett kutyájával egy rendszertelenül elhelyezkedő, 4-5 fős ember csoporton áthalad oda-vissza. A csoport tagjainál kutya nem lehet, továbbá a tagoknak egymástól kb. 2-3 lépésnyi távolságot be kell tartaniuk. (**10** pont)

Bírálati szempontok:

A legtöbb pontot az a kutya kapja, amelyik barátságos az emberekkel, figyelmes, kíváncsi, érdeklődő, nyugodt, magabiztos vagy a természetéből fakadóan bizalmatlan, őrző-védekező magatartásformát mutat, de a vezető utasítására hamar megnyugszik, vezethető, irányítható!

- Amelyik kutya kissé meghátrál, kevés az önbizalma, nyugtalan, az idegen személy felé oda-oda igyekszik menni, de bátortalan, enyhén izgatott, ideges **6** pontig lehet levonni.

- Amelyik kutya félelmében ugat, nagy ívben elkerüli az idegent, bizonytalan, nehezen, de még kezelhető, irányítható **8** pontig lehet levonni.

- Amelyik kutya gyáván, félénken viselkedik az idegen személy láttán, menekülni akar, megpróbálja elhagyni a pályát, össze-vissza tévelyeg vagy túlságosan agresszív, harapós, kezelhetetlen, irányíthatatlan, munkája elégtelen **0** pont.

Összesen: **45** pont

3. VISELKEDÉS ÁLLATOKKAL

Általános szempontok:

Egy pásztorkutya viselkedésében fontos szempont a haszonállatok iránt tanúsított magatartás. A viselkedés vizsgálata során törekedni kell az állatvédelmi szabályok betartására, azaz a kutya semmiképpen sem tehet kárt egyéb állatokban. Szájkosár viselése ajánlott. A kutya felvezetéséhez 6 méteres vezetősár szükséges.

A vizsgálathoz olyan állatokat kell alkalmazni, amelyek megszokták a kutyákat, és azok látványára nem reagálnak meneküléssel.

Gyakorlati végrehajtás:

A gyakorlat kezdetén egy bekerített, legalább 20x20 méteres területen tartózkodik az állatcsoport (legalább 5 juh, kecske, vagy 3 marha). A felvezető pórázon tartott kutyával 8-10 méterre megközelíti az állatokat, majd nyugodtan megáll, a kutya tetszőleges testhelyzetet vehet fel.

Álló helyzetben 1 percet kell eltöltenie anélkül, hogy a kutyának ismételt vezényszavakat adna.

Amennyiben a kutya nem mutat kifejezett támadó viselkedést, a felvezető bevezeti a kutyát az állatok közé.

Amennyiben a kutya továbbra sem mutat támadó viselkedést, a felvezető elhagyja a bekerített területet (kikerül a kutya látóteréből), és x percre magára hagyja a kutyát az állatokkal.

Értékelés

A kutya közömbösen, esetleg érdeklődően viselkedhet az állatok iránt.

Amennyiben az állatok megmozdulnak, elindulnak, a kutya reagálhat a mozgásra, azonban ez nem lehet támadó jelegű.

Ha a kutya üzni, vadászni próbálja az állatokat, vagy agresszív, támadó magatartást tanúsít, ez x pontlevonással jár.

Amennyiben a kutya kezelhetetlenül agresszív, vagy esetleg pánikszerű félelmet mutat, érvénytelen a gyakorlat.

Összesen 20 pont.

Általános v. 35	Közömbösség idegen személy megjelenésekor	5
	Közömbösség egy rendszertelenül elhelyezkedő 4-5 fős ember csoportban	5
	Közeli zaj iránti közömbösség	10
	Lövéspróba	10
	Esemyőpróba	5
Védő ösztön és bátorság 45	Bátorságpróba	15
	Megvesztegethetetlenség	5
	Területőrzés és Bátorságpróba II.	15
	Közömbösség egy rendszertelenül elhelyezkedő 4-5 fős ember csoportban II.	10
Viselkedés állatokkal 20	Viselkedés állatokkal	20

(A tervezet szövege az "FCI - Jellemvizsgálat, viselkedéspróba Őrző-védő pásztorkutyák számára" szabályzatának felhasználásával készült, Árkosi József hozzájárulásával.)

Nagy András Budapest, 2009 Július.